

Zo functioneert de schaduwmacht van linkse ngo's - en dit zijn hun financiers

Posted on 15 juli 2025 by Wouter Roorda

Wat als de grootste filantropische organisaties in Nederland de handen ineenslaan om via 'collectieve actie' te komen tot 'structurele maatschappelijke verandering'? Dat is waar de Nationale Postcode Loterij, Stichting Democratie en Media en de *Quote 500*-families Brenninkmeijer en Van Vliet met hun filantropische fondsen Porticus en Adessium toe hebben besloten.

Tezamen beschikken zij over miljarden euro's en delen elk jaar niet alleen vele honderden miljoenen uit aan goede doelen, maar ook aan politiek activisme. Activistische ngo's zijn met dit geld en met de vorstelijke subsidies die zij jaarlijks ontvangen in staat het maatschappelijk debat naar hun hand te zetten.

Zo bleek onlangs uit een reconstructie in *De Telegraaf* dat partijleden tijdens het congres van GroenLinks-PvdA de hete adem van ngo's als Oxfam Novib, Artsen zonder Grenzen en Save the Children in de nek voelden om een motie voor een

volledig wapenembargo tegen Israël te steunen. Ook roerden ngo's zich volop bij het verzet tegen de strafbaarstelling van illegaliteit.

Goed georganiseerd

Bij de protesten gaat het vaak om goed georganiseerde clubs die, ondanks hun soms links-extremistische opvattingen, volop aandacht en ruimte van de media krijgen, die uitstekende juridische bijstand hebben geregeld als ze in de problemen komen en die in een mum van tijd een plek voor zichzelf aan tafel hebben geregeld bij de overheid.

Achter de op het eerste gezicht spontane acties gaat een netwerk van ngo's en financiers schuil dat zorgt voor middelen, mensen en toegang. Zoals [Wynia's Week](#) al eerder berichtte, wordt veel radicale actie op links op directe dan wel indirecte wijze gefinancierd met belastinggeld. Ook zijn er grote binnen- en buitenlandse geldschieters die dit soort initiatieven financieren. Tegelijkertijd profiteren deze organisaties van belastingvoordelen of van een loterijvergunning die ze om niet van de overheid hebben gekregen.

De grootste geldschieters in Nederland hebben samen een fonds opgezet dat 'groepen burgers die zich met collectieve actie inzetten voor structurele maatschappelijke verandering' financieel ondersteunt. Dit Fonds Burgerbewegingen werd in 2023 opgericht op initiatief van [Stichting Democratie en Media](#) (SDM). SDM beheert de miljoenen euro's die vrijkwamen na de verkoop van diverse Nederlandse kranten aan De Persgroep (DPG).

Het Fonds Burgerbewegingen wil diverse 'grassroots'-bewegingen ondersteunen en richtte daartoe een Raad van Burgerbewegingen op die over de toekenning van het geld gaat. Daarbij behield SDM de doorslaggevende stem. Het deelde in 2024 70.000 euro uit, waarna de uitkeringen tijdelijk werden gepauzeerd.

De Raad wordt bevolkt door bekende en minder bekende linkse activisten, die zichzelf met hun pronouns voorstellen op de website van het Fonds. Ook wordt daar subtiel duidelijk gemaakt wat de termen 'inclusief' en 'gelijkwaardig' inhouden en welke maatschappelijke verandering in aanmerking komt voor geld. Het Fonds houdt niet van transparantie, want publiceert geen jaarcijfers.

Naast SDM draagt de Nationale Postcode Loterij bij, via de Stichting DOEN. DOEN is

het persoonlijke goededoelenfonds van Postcode Loterij-oprichter Boudewijn Poelmann en de grootste beneficiënt van de loterij. De [Postcode Loterij](#) heeft met het gratis gebruik van het publieke eigendom [postcode](#) een licentie gekregen van de overheid die bijna gelijkstaat aan geld drukken.

Geen democratische legitimatie

Verder zijn daar de filantropische fondsen [Porticus](#) en Adessium, die tot de meest vermogende in Nederland behoren en die we vaak tegenkomen als het om [linkse goede doelen](#) gaat. Porticus deelt geld uit afkomstig van C&A-familie Brenninkmeijer en Adessium van beleggersfamilie Van Vliet.

Als twee van de rijkste families in Nederland, publiek gesteund loterijgeld en een fiscaal gestutte stichting zonder achterban zich gaan inzetten voor structurele maatschappelijke verandering, dan zouden alle alarmbellen af moeten gaan – omdat elke vorm van democratische legitimatie ontbreekt. Dat het stil blijft, heeft waarschijnlijk te maken met de doelen die het Fonds Burgerbewegingen ondersteunt.

Hoewel het budget beperkt lijkt, kan het – zoals ook expliciet de bedoeling is – vaak net het zetje geven om een beweging van de grond te krijgen. Meest in het oog springend is de financiering van Woonopstand, een ‘landelijke woonbeweging’ die met demonstraties in diverse steden een agenda van extreemlinkse snit propageert voor het oplossen van de woningnood. De Communistische Jongerenbeweging (CJB) werkt in Woonopstand eendrachtig samen met de radicale Woonbond en politieke partijen als de SP, GroenLinks en PvdA.

De aanwezigheid van gestaalde communistische kaders maakte dat een protest in oktober 2021 in Rotterdam uit de hand liep en eindigde in een gewelddadige confrontatie met de politie. Is dit de collectieve actie die SDM, de Postcode Loterij en de families Brenninkmeijer en Van Vliet voor ogen hebben voor het tot stand brengen van structurele maatschappelijke verandering?

50.000 euro voor Eva Rovers

De samenwerking tussen SDM, Postcode Loterij en Adessium houdt daar niet op. Tezamen met filantroop en multimiljonair Fred Matser en zijn Fred Foundation, bekend van donaties aan radicale dierenactivisten, ondersteunt men ook Bureau

Burgerberaad (BB).

BB begon als een [burgerinitiatief](#). Eén van de oprichters is Eva Rovers. Zij is de partner van 'Denker des Vaderlands' David van Reybrouck en werkt samen met Extinction Rebellion. Rovers staat als directeur voor twee dagen in de week op de loonlijst van BB, wat de organisatie ruim 50.000 euro per jaar kost.

BB is opgericht in 2021 met als doel 'het stimuleren van goed georganiseerde burgerberaden, in het bijzonder rond vraagstukken op het gebied van klimaat, milieu en biodiversiteit'. BB maakte een vliegende start. Al meteen in 2022 doneert de Postcode Loterij een bedrag van 500.000 euro voor een periode van drie jaar. SDM (35.000 euro) en Fred Foundation (15.000 euro) trokken ook gelijk de knip. Opmerkelijk is verder een donatie van 5000 euro van Extinction Rebellion.

Meteen stroomden de opdrachten binnen. Zo waren er 'kennissessies' bij zeventien gemeenten en vier provincies en trad BB op als adviseur bij het door toenmalig klimaatminister Rob Jetten (D66) ingestelde Expertteam Energiesysteem 2050. Ook adviseerde BB de minister over de opzet, uitvoering en publiekscampagne van het Nationaal Klimaat Burgerberaad (NKB). Tal van ministeries en bestuursorganen wonnen informatie in bij een club die nog geen jaar bestond en niet had laten zien over unieke expertise te beschikken. Wel publiceerde Rovers, voorheen bekend als biograaf van Boudewijn Büch, in 2022 de bestseller *Nu is het aan ons. Oproep tot echte democratie*. Hierdoor kreeg ze in vrijwel alle media een podium om burgerfora te promoten. Ook was ze zo slim om in het bestuur van BB twee D66'ers op te nemen. Benito Walker en Mpanzu Bamenga waren waarschijnlijk geen onbekenden van klimaatminister Jetten.

In 2023 voegde Adessium zich bij de financiers en doneerde 100.000 euro. SDM gaf ook nog eens ruim een ton. Voor advies, trainingen en workshops maakten diverse overheidsorganen 80.000 euro over, naast 12.000 euro aan subsidie. In het activiteitenverslag meldde BB volop betrokken te zijn bij de voorbereidingen van het NBK.

In 2024 was de organisatie gegroeid tot 3,4 fte. De totale baten bedroegen 507.000 euro. Hiervan was 369.000 euro afkomstig uit fondsenwerving, met de Postcode Loterij, Adessium en SDM als grootste geldschieters. Beide laatste doneerden opnieuw elk 100.000 euro. Uit geleverde diensten kwam 138.000 euro binnen, dankzij klussen voor met belastinggeld gefinancierde instellingen en organisaties,

zoals de rijksoverheid, provincies, VNG, Staatsbosbeheer, Nationale Jeugd Raad, scholen, zorgorganisaties, bibliotheken en tientallen gemeenten.

Budget niet openbaar

BB meldde trots vijf gespreksleiders te leveren voor het NBK en ook betrokken te zijn in verschillende adviesfuncties. Ook leverde het in opdracht van het ministerie van Klimaat en Groene Groei een rapport over 'sleutelfactoren voor succesvolle opvolging van burgerberaden'. Dergelijke opdrachten zijn een lucratieve manier om ngo's met geld te ondersteunen, zo zagen we eerder bij de [Eiwittransitie](#) en de [Stichting Natuur & Milieu](#). Voorzitter van het bestuur is inmiddels ex-VVD-Kamerlid Mark Strolenberg, in lijn met het van kleur verschieten van de verantwoordelijke klimaatminister, sinds 2024 Sophie Hermans.

BB trad tevens toe tot de Nederlandse Democratie Coalitie (NDC), een samenwerkingsverband van ngo's die zich inzetten 'voor het versterken en verdedigen van de democratie in Nederland en daarbuiten'. Dit is een initiatief van [PAX](#) dat in 2021 het licht zag. Het wordt financieel gesteund door SDM, Adessium en het Vfonds. Het Vfonds drijft nagenoeg volledig op donaties van de Postcode Loterij.

Hoewel NDC zegt te streven naar meer democratie en transparantie zijn het jaarlijks budget, de namen van de vijftien partners en de meer dan 500 'Bondgenoten' niet openbaar. In de stuurgroep zitten naast PAX organisaties als het Nederlands Helsinki Comité, Bits of Freedom, Free Press Unlimited, Transparency International met ex-D66-politica Lousewies van der Laan, Defend Democracy en Foundation Max van der Stoel. Wat al duidelijk maakt dat het om een links feestje gaat.

Professioneel apparaat

Als 'coördinator' bij NDC functioneert voormalig PvdA-Kamerlid Niesco Dubbelboer, die we eerder tegenkwamen bij de eveneens door SDM gesteunde actiegroep [De Goede Zaak](#). Hij blijkt tevens verbonden aan de Lokale Democratie Coalitie (LDC) en Agora Europe, die allebei eveneens partner zijn van NDC. Bij LDC vinden we ook Eva Rovers terug. Agora Europe blijkt ook gemeenten en provincies te adviseren en te ondersteunen bij de inzet van burgerberaden.

Een andere partner is The Hague Academy for Local Government. Dit is een non-profit onderwijsorganisatie voortgekomen uit de VNG, die naast beperkte bijdragen

van deelnemers grotendeels drijft op overheidsfinanciering. Zo'n driekwart van het budget is afkomstig van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, waarvan het leeuwendeel uit de pot voor ontwikkelingshulp. NDC werkt intensief samen met de VNG en het College voor de Rechten van de Mens.

Kort en goed: voor het realiseren van linkse idealen is een professioneel lobby- en actie-apparaat opgetuigd, dat beschikt over voldoende financiële middelen, betaalde krachten en lijntjes met de media en de overheid om invloed uit te oefenen en als tegenmacht te fungeren bij 'ongewenste' ontwikkelingen. De gevolgen gaan waarschijnlijk steeds zichtbaarder worden.

Wynia's Week brengt broodnodige, onafhankelijke berichtgeving: drie keer per week, **156 keer per jaar**, met artikelen en columns, video's en podcasts. U maakt dat als donateur mogelijk. [**Doet u mee?**](#) Hartelijk dank!